

Sosyal Güvenlik ve İş Hukuku Sirküler No: 04

İstanbul, 13 Ocak 2020

Konu: Esnaf Ahilik Sandığı (İşsizlik Sigortası) Uygulaması Başlıyor.

Özet: İflas istemiyle mahkemeye başvuran ya da işyerini kapatan 4/b sigortalılarına işsizlik maaşı ödemesi imkânı sağlayan düzenleme 01.01.2020 tarihinde uygulamaya geçiyor.

Hizmet akdi ile 4/a statüde çalışanlara tanınan "İşsizlik Sigortası" kanalı ile maaş alma hakkı, 08 Mart 2017 tarihli R.G.'de yayımlanan 6824 Sayılı Kanun ile 4/b statüde çalışan vergi mükellefi ve şirket ortaklarına da tanınmış; ancak 5/12/2017 tarihli 7061 sayılı Kanun ile yasanın yürürlük maddesi 01.01.2020 tarihine ertelenmişti. Yeni bir erteleme olmaması halinde 2020/Ocak ayı itibariyle başlayacak uygulamaya ilişkin özet bilgiler iş bu Sirkülerin konusunu oluşturmaktadır:

1- Esnaf Ahilik Sandığı kapsamına kimler girecek, kimler girmeyecek?

5510 sayılı Kanununun 4 (b) bendi kapsamında, hizmet akdine bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlar (ticarî kazanç veya serbest meslek kazancı nedeniyle gerçek veya basit usulde gelir vergisi mükellefi olanlar, gelir vergisinden muaf olup esnaf ve sanatkar siciline kayıtlı olanlar, şirket ortakları, anonim şirket yönetim kurulu ortakları vb.) 01.01.2020 tarihi itibariyle Esnaf Ahilik Sandığı sigortalısı sayılacaklardır.

4/b sigortalılardan kapsam dışında kalacaklar ise;

- ✓ (5510 sayılı Kanununun 50 nci maddesi kapsamındaki) isteğe bağlı sigortalılar,
- ✓ (10/7/1953 tarihli ve 6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanuna tabi) jokey ve antrenörler,
- ✓ Köy ve mahalle muhtarları ile
- ✓ Tarım Bağ-Kur'lular (Tarımsal faaliyette bulunanlar) olarak belirlenmiştir.

Kapsam içi olup hâlen faaliyette olan 4/b (Bağ-Kur) sigortalıları 01/01/2020 tarihinde, faaliyetine daha sonra başlayacaklar ise başladıkları tarihten itibaren Esnaf Ahilik Sandığı sigortalısı olacaklardır.

2- Sandığa üyelik isteğe bağlı değil, zorunludur.

Esnaf Ahilik Sandığı sigortası zorunlu bir uygulamadır. Bu yönden, kapsama giren ve halen faaliyetlerini sürdüren 4/b'liler yılbaşından itibaren sandık sigortalısı olacak ve yüzde 2 oranında prim ödemeye başlayacaktır.

Kuzey YMM ve Bağımsız
Denetim A.Ş.
Maslak Mahallesi
Eski Büyükdere Cad.
Orjin Maslak Plaza
No: 27 Kat: 1-5 Sarıyer
İstanbul - Turkey
Tel: +90 (212) 315 30 00
Fax: +90 (212) 234 10 67
www.vergidegundem.com
www.ey.com

Bu dokümanda yer alan açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.'ye, işbu dokümanın içeriğinden kaynaklanan veya içeriğine ilişkin olarak ortaya çıkan sonuçlardan dolayı herhangi bir sorumluluk iddiasında bulunulamaz.

3- Ödenecek prim oranı nedir?

Esnaf Ahilik Sandığı'na esnafın ödeyeceği prim tutarı, brüt asgari ücretin yüzde 2'si oranında belirlenmiştir. Devlet de bu prim ücretine ek olarak yüzde 1 oranında katkı sağlayacaktır. Yani sigortalılar için ilave %2 prim yükü oluşmaktadır. Sigortalının beyan ettiği kazanç miktarı aylık asgari ücretin iki katından fazla ise prim asgari ücretin iki katı üzerinden tahakkuk ettirilecektir.

Örneğin; 2020 yılı asgari ücret brüt (aylık): 2.943,00 TL üzerinden %2 ahilik sandığı primi olarak **58.86 TL** ödenecektir. Asgari ücretin iki katı tutarı olan 5.886 TL'den daha fazla yapılan bildirimler ise iki katı üzerinden hesaplanacaktır (**117.72TL**). Kapsama giren sigortalıların herhangi bir nedenle sigortalılıklarının sona ermesi halinde kendilerine prim iadesi yapılmayacaktır. Esnaf Ahilik Sandığına sigortalılarca ödenen primler, kazancın tespitinde normal diğer primler gibi gider olarak kabul edilebilecektir.

4- Esnaf Ahilik sandığından yapılacak yardımlar

- Esnaf Ahilik Sandığı ödeneği
- 5510 sayılı Kanun gereği ödenecek sigorta primleri
- Yeni bir iş bulma
- Aktif işgücü hizmetleri kapsamında kurs ve programlar

5- Sağlanacak Ahilik Ödeneği Tutarı

Günlük Esnaf Ahilik Sandığı ödeneği, sigortalının son dört aylık prime esas kazançları dikkate alınarak hesaplanan günlük ortalama kazancının %40'ıdır. Bu şekilde hesaplanan Esnaf Ahilik Sandığı ödeneği miktarı aylık asgari ücretin brüt tutarının %80'ini geçemeyecektir.

6- Esnaf Ahilik Sandığı Ödeneğinden kimler, nasıl yararlanacak?

Esnaf Ahilik Sandığı kapsamına giren sigortalılar;

- İflas istemiyle mahkemeye başvururlar ise,
- İflasa tabi olmamakla birlikte işyerini kapatmak suretiyle sigortalılığı sona erer ise

"Esnaf Ahilik Sandığı Ödeneğinden" yararlanabileceklerdir.

Sigortalılığın sona erdiği tarihi izleyen günden itibaren otuz gün içinde Kuruma doğrudan veya elektronik ortamda başvurarak yeni bir iş almaya hazır olduklarını kaydettirmeleri, bu maddede yer alan prim ödeme koşullarını sağlamış olmaları ve Esnaf Ahilik Sandığı primi ve bu prime ilişkin herhangi bir borcunun olmaması gerekmektedir.

Ancak sigortalılığının sona ermesinden önceki en fazla 90 günlük süreye ilişkin Esnaf Ahilik Sandığı prim borcu olan sigortalılara kolaylık sağlanmış olup, bu maddede sayılan diğer şartları sağlamaları ve bu döneme ilişkin Esnaf Ahilik Sandığı prim borçlarının alacakları ödenekten tahsil edilmesi kaydıyla Esnaf Ahilik Sandığı ödeneğinden faydalandırılacaklardır.

7- Ahilik Sandığı Ödeneğinden faydalanma süresi ne kadar olacak?

İşsizlik sigortası fonunda olduğu gibi Ahilik Sandığı'ndan da belirli şartları yerine getirenlere ödeme yapılacaktır. Esnaf Ahilik Sandığı sigortalıları için sigortalılığının sona ermesinden önceki son 120 gün sürekli çalışmış olanlardan, son üç yıl içinde;

- ✓ 600 gün faaliyetini sürdüren ve Esnaf Ahilik Sandığı primi ödemiş olanlara 180 gün,
- ✓ 900 gün faaliyetini sürdüren ve Esnaf Ahilik Sandığı primi ödemiş olanlara 240 gün,
- ✓ 1080 gün faaliyetini sürdüren ve Esnaf Ahilik Sandığı primi ödemiş olanlara 300 gün,

süre ile Esnaf Ahilik Sandığı ödeneği (işsizlik parası) verilecektir.

Bu durumda 2020 başından itibaren prim ödenmeye başlanır ve tüm şartlar yerine getirilirse 2023 yılından itibaren işsiz kalan esnaf/şirket ortağı 4/b'li sandık üyeleri, yeni fondan işsizlik maaşı alabilecektir.

Söz konusu Torba Kanun sirkülerimiz ekinde dikkatinize sunulmaktadır.

Saygılarımızla.
Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.
Erdal Çalikoğlu

Yukarıda yer verilen açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.'ye, işbu dokümanın içeriğinden kaynaklanan veya içeriğine ilişkin olarak ortaya çıkan sonuçlardan dolayı herhangi bir sorumluluk iddiasında bulunulamaz.